

Lausunto

11.01.2024

Asia: VN/35773/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yrityksille myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta vuosina 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO KOSKIEN LUONNOSTA VN ASETUKSEKSI YRITYKSILLE MYÖNNETTÄVISTÄ KANSAINVÄLISTYMISAVUSTUKSISTA VUOSINA 2024 - 2030

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry edustaa Suomessa toimivaa puolustus-, ilmailu-, avaruus- ja turvallisuusteollisuutta. PIA:lla on noin 170 jäsenyritystä, joista suurin osa on pieniä tai keskisuuria yrityksiä. Yritysten vuosittaisesta liikevaihdosta 40 – 60 % koostuu viennistä. PIA tukee jäsentensä kansainvälistymistä mm. järjestämällä suomalaisen teollisuuden yhteisosastoja kansainvälisillä messuilla. PIA on kasvattanut suomalaisen alan teollisuuden kansainvälistä tunnettavuutta ja brändiä vuosikausia. Messujen yhteisosastot, Suomi paviljongit, ovatkin koko suomalaisen alan teollisuuden näyteikkuna maailmalla.

Puolustus-, ilmailu-, avaruus- ja turvallisuussektorilla on suhteellisen vakiintunut kansainvälisten päämessujen kalenteri ja näillä messuilla esiintyvät kaikki alan varteenotettavat yritykset sekä maapaviljongit. Järjestelmien pitkien, jopa vuosikymmenten, elinkaarien takia asiakkaat odottavat näkevänsä samat yritykset messuilla kerrasta toiseen. Yrityksen poisjäänti herättää epäilyksiä sen luotettavuudesta tällä toimialalla, joka perustuu luottamukseen ja on täysin kytköksissä kansalliseen turvallisuuteen.

PIA ei tue luonnoksessa esitettyjä muutoksia koskien tuen määrää sekä hyväksyttäviä kustannuksia. Lisäksi haluamme huomauttaa asetuksen voimaantuloajankohdasta sekä pitkästä voimassaoloajasta.

Hyväksyttävät kustannukset 5 §

Luonnoksessa esitetään, ettei hyväksyttäviin kustannuksiin luettaisi enää rahtikustannuksia. Kuitenkin hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan ”hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömät kohtuulliset kustannukset”.

Tuotteiden valmistajan tulee esitellä tuotteitaan messuilla. Nämä tuotteet voivat olla kooltaan huomattavia ja niistä voi aiheutua yrityksille suuria kustannuksia. Rahtikulut ovat messuhankkeiden toteuttamisen kannalta välttämättömiä kustannuksia, ja tuki tulisi ulottaa koskemaan myös niitä.

Tuen määrä (6 §)

Luonnoksessa esitetään, että yritykselle voitaisiin myöntää tukea enintään yhteen messutapahtumaan kalenterivuoden aikana. Perusteluissa todetaan, että ”useissa muissa maissa” on vastaava rajaus.

Emme ole koskaan törmänneet tällaiseen rajoitukseen missään maassa puolustus-, ilmailu-, avaruus- ja turvallisuustoimialalla. Päinvastoin jopa EU:n jäsenmaat tukevat kansallisia messupaviljonkejaan huomattavasti tai järjestävät ne teollisuuden puolesta. Rajaus yhteen vuosittaiseen messutapahtumaan asettaisi suomalaiset toimijat huonompaan kilpailuasetelmaan markkinoilla.

Suomalaisella alan teollisuudella on sekä paljon tytäryrityksiä muissa EU-maissa että ulkomaisia omistajia. Olemme jo nyt siinä tilanteessa, että suomalaisten yritysten on edullisempaa osallistua muiden maiden maapaviljonkiin ko. maan avokätisemmän avustuspolitiikan takia. Ei voi olla tuoreen Naton jäsenmaan intresseissä, että sen teollisuus profiloituu tukipolitiikan takia ei-suomalaisena. Rajaus yhteen vuosittaiseen messutapahtumaan lisäisi suomalaisten yritysten esiintymistä ulkomaisilla maapaviljongeilla entisestään.

Rajaus vaikuttaisi luonnollisesti yritysten osallistumiseen eri messuille. Jos yritys jää pois alan päätapahtumasta, on sillä negatiivinen vaikutus yrityksen luotettavuuteen markkinoilla.

Messuosallistuminen edesauttaa yritysten TKI-toimintaa. Kansainvälisiltä messuilta haetaan myös yrityskumppaneita yhteisiin TKI-hankkeisiin. Euroopan puolustusrahaston (EDF) projektirahoitus on selkeästi lisääntynyt alan yritysten yhteistyötä Euroopassa ja kansainväliset messut ovat toimineet erinomaisina alustoina yhteistyökumppaneiden löytämiseksi. Luonnollisesti messuilla myös

esitellään (lähes) valmiita lopputuotteita. Kansainvälistymispyrkimykset, kuten messut, onkin nähtävä luontevana jatkumona sekä mahdollistajana TKI-toiminnalle.

Asetuksen voimaantuloajankohta ja voimassaoloaika 11 §

Luonnoksen mukaan asetuksen on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian. Haluamme huomauttaa, että yritykset ovat tehneet messusuunnitelmansa ja -budjettinsa jo viime vuoden puolella. Yhteisosastojen järjestäjät, kuten PIA, ovat jo varanneet ja maksaneet tämän vuoden messualueet. Toteutuessaan asetuksen rajaukset tuen määrälle romuttavat yritysten ja yhteisosastojen järjestäjien messusuunnitelmat tälle vuodelle. Asetuksen tulisi siten tulla voimaan 1.1.2025.

Asetuksen voimassaoloaika on pitkä, vuoteen 2030 asti. Näkemyksemme mukaan tämä on liian pitkä aika jo epävakaa maailmantilanteen takia. Erityisesti puolustusteollisuuden toimintakenttä on vahvassa murroksessa eikä siihen vastata sementtoimalla tällaisia tukipäätöksiä useiksi vuosiksi.

Pääsihteeri

Tuija Karanko

Karanko Tuija
Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry